

АНАЛІЗ ЯК НЕОБХІДНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах господарювання фінансовий аналіз є важливою основою для прийняття управлінських рішень. Основним завданням фінансового аналізу підприємства є комплексне і системне вивчення його господарської діяльності. Мета фінансового аналізу це – об'єктивна оцінка досягнутих результатів підприємства та визначення реальних шляхів підвищення ефективності господарювання.

Сутність фінансового аналізу визначається його роллю в системі управління, принципах, функціях та його завданні. Фінансовий аналіз є головним елементом стратегічного аналізу, тому, що виступає важливим його інструментом, за допомогою якого реалізуються основні функції управління. Пріоритетним напрямом фінансового аналізу є дослідження процесів формування, розподілу і використання фінансових ресурсів як основних видів ресурсів підприємства.

Проблемним питанням фінансового аналізу значну увагу приділяють як науковці так і практики: І. А. Бланк, С.Б. Барнгольц, О. Я. Базилінська, В. І. Івахненко, М. І. Горбатюк, Ф. Ф. Бутинець, М. І. Баканов, І. Д. Лазаришина, Л. А. Лахтіонова, Є. В. Мних, Т. О. Фролова та інші.

Фінансовий аналіз є складовою частиною фінансового менеджменту й аудиту. Неможливо ухвалити рішення щодо керування капіталом і мінімізувати фінансові ризики без знання методики фінансового аналізу.

Розглянемо думки відомих практиків, економістів, науковці, щодо визначення фінансового аналізу.

О. Я. Базилінська розглядає фінансовий аналіз, як сукупність показників, що характеризують наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів підприємства [1, с.15].

На думку таких науковців, як Т. С. Пичугіна, С.В. Шубіна, О. Ю. Мірошник, фінансовий аналіз – це сукупність методів, прийомів та інструментів наукового дослідження фінансових відносин суб'єктів господарювання, обумовлених об'єктивними і суб'єктивними чинниками, що знаходять своє відображення у фінансовому обліку і фінансовій звітності [6].

Л.А. Лахтіонова у своїй праці «Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання» пише, що в основі фінансового аналізу лежить аналіз та управління фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання. Фінансовий аналіз є однією із найважливіших функцій управління [3, с.13].

Т. О. Фролова стверджує, що фінансовий аналіз – це метод оцінки і прогнозування фінансового стану підприємства на основі його бухгалтерської звітності [8, с. 9].

Д. В. Шиян, Н. І. Строченко вважають, що фінансовий аналіз це спрямованість на дослідження фінансів підприємства, точніше його фінансового стану як співвідношення різних складників активів і пасивів між собою. Фінансовий аналіз досліджує причини, які призвели до відповідного рівня фінансового стану і пропонує шляхи для його поліпшення [7, с.5].

Фінансовий аналіз охоплює три головні напрямки і є основою для управління фінансами суб'єкт господарювання. Напрями фінансового аналізу такі:

- оцінювання фінансових потреб підприємства;
- розподіл грошових потоків залежно від конкретних планів підприємства, визначення додаткових обсягів залучених фінансових ресурсів та каналів їх одержання – пошук внутрішніх резервів для розширення бази формування власних фінансових ресурсів, кредити комерційних банків, кошти інституційних інвесторів, додаткова емісія цінних паперів тощо;
- забезпечення системи фінансової звітності, яка б об'єктивно відображала процеси та забезпечувала контроль за фінансовим станом підприємства.

Сучасні умови господарювання підвищують відповідальність і самостійність підприємств та інших суб'єктів ринку в підготовці та прийнятті управлінських рішень. Ефективність цих рішень багато в чому буде залежати від об'єктивності, своєчасності та комплексності оцінювання фінансового стану підприємства.

Оцінювання фінансового стану підприємства представляє інтерес для широкого кола суб'єктів ринку:

- підприємство, яке хоче знати неупереджену думку про свою діяльність і розробити заходи щодо її поліпшення;
- інвесторів, заінтересованих в ефективності та прийнятті ризиковості інвестування своїх коштів;
- кредиторів і постачальників, які бажають впевнитись у

платоспроможності підприємства;

- партнерів по бізнесу, які прагнуть встановити з підприємством стабільні і надійні ділові відносини (постачальники, споживачі, транспортувальники, страхові компанії та ін.).

Таким чином, зміст фінансового аналізу визначається його функціями, а саме: функцією управління, інформаційною функцією, методологічною функцією.

Фінансовий аналіз є важливою функцією управління виробництвом. Від умов виконання цієї функції, розміщення системи, залежить його організація. Процес управління охоплює добір інформації про об'єкт, вивчення її та прийняття рішень на основі проведеного аналізу. Фінансовий аналіз, як одна із функцій управління займає місце між функціями збору інформації і функціями прийняття рішень (планування, регулювання, контроль) [6, с.11].

Основні функції фінансового аналізу відображені на рис.1.

Основним завданням аналізу є пошук шляхів поліпшення фінансового стану підприємства. Аналіз повинен інформаційно забезпечувати прийняття рішень, на які істотно впливають фактичні або прогнозні дані про фінансовий стан підприємства. Завдання аналізу фінансового стану повинні бути підпорядковані завданням управління підприємством у трьох сферах діяльності, які поєднані рухом фінансових ресурсів, – виробничій операційній, інвестиційній і фінансовій.

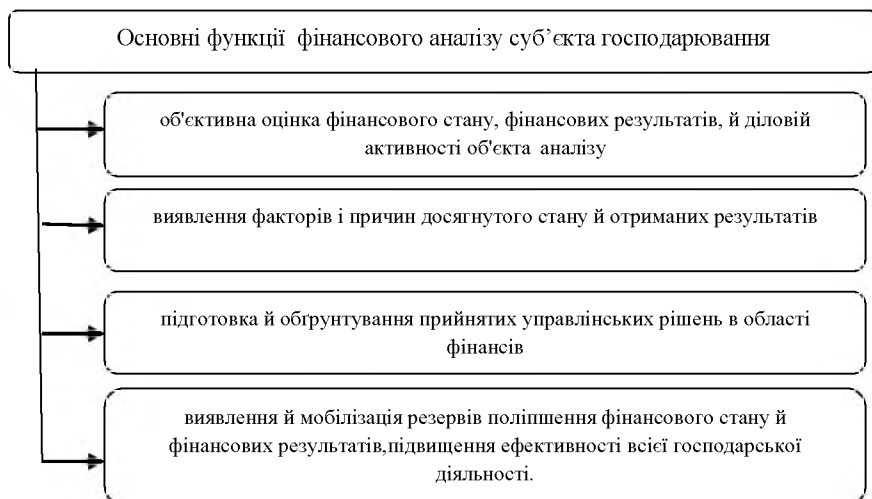

Рис.1. Основні функції фінансового аналізу

Завдання аналізу полягають в інформаційному забезпеченні прийняття обґрунтованих рішень щодо:

- управління пасивами, забезпечення підприємства фінансовими ресурсами;
- забезпечення оптимальних обсягу, складу і структури джерел фінансування;
- поліпшення управління активами, розподілом фінансових ресурсів;
- забезпечення оптимальних обсягу, складу і структури активів, фінансової незалежності, платоспроможності і ділової активності підприємства [4, с. 200].

У процесі аналізу фінансового стану необхідно враховувати вплив зовнішніх чинників: зміни рівня цін на матеріально-технічні ресурси, зокрема, енергоносії; зміни ставок процентів; зміни в податковому законодавстві. Важливо визначити місце підприємства в галузі, його конкурентоспроможність. Слід враховувати також специфіку галузі, форму власності, масштаби підприємства.

Недооцінка ролі аналізу, помилки в планах і управлінських діях у сучасних умовах завдають відчутних втрат. А, ті підприємства, організації, фірми в яких належним чином організовано аналіз, мають хороші результати та високу економічну ефективність. Від якості аналітичного дослідження залежить ефективність прийняття управлінських рішень та визначення стратегії розвитку підприємства в сучасних умовах господарювання[5,с. 126].

Отже, аналіз є важливим елементом у системі управління виробництвом, основою розроблення науково обґрунтованих управлінських рішень та інструментом контролю за їх виконання.

Література:

1. Адамик, О. В. Бази і сховища даних – інформаційний фундамент бухгалтерського обліку та аналізу // Економічні, управлінські, правові та інформаційно-технічні проблеми діяльності підприємств: колективна монографія/ за заг. ред. Л. М. Савчук, М. Фіц.–Дніпро: Герда, 2016.–528 с. ISBN 978-617-7097-58-6. – С. 330-341
2. Адамик О.В. Податкове планування: Навчальний посібник. – Тернопіль: ТАНГ, 2005. – 150 с.
3. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія і практика. 2-ге видання. Навч.посібник –К.: Центр учбової літератури, 2011. – 328 с.

4. Дерій В. А. Економічний аналіз: теорія і практика // Проблеми і перспективи розвитку статистики, аудиту та економічного аналізу: моногр. / В. А. Дерій, О.М. Загородна, З.Б.Литвин, В.М.Серединська, та ін.; за ред. д.е.н., проф. В. А. Дерія. – Тернопіль: Крок, 2016.–С.222 – 238.– Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/13523>

5. Лахтіонова Л А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання. – К.: КНЕУ, 2001. – 387 с.

6. Литвин З.Б. Необхідність економічного аналізу в системі управління підприємством / З.Б. Литвин // Матеріали II всеукраїнської науково-практичної конференції «Бухгалтерський облік, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку» м. Чернігів, 2014. - С.125-127.

7. Литвин З.Б. Теорія економічного аналізу: Методичні поради і завдання з дисципліни, для студентів напрямку підготовки «Менеджмент» 6.030601 усіх форм навчання. – Тернопіль.: Економічна думка, 2010. – 224 с.

8. Пічугіна Т.С., Шубіна С.В., Мірошник О.Ю. Фінансовий аналіз у схемах і таблицях: навчальний посібник .– Львів «Новий світ–2000» - 2011. -326 с.

9. Саченко С.; Черешнюк О. Концепція обліку інноваційної діяльності // «Східна Європа: економіка, бізнес та управління», 2018. – Випуск 6(17). – С. 740-745

10.Фролова Т.О. Фінансовий аналіз: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення і практичних завдань.– К. : Вид-во Європ. університету, 2005.- 253 с.

11.Шиян Д. В. Строченко Н.Я. Фінансовий аналіз : Навч. посібник. – К. Видавництво А.С.К., 2003. – 240 с.

12.Chereshnyuk O., Panasyuk V., Sachenko S. and Adamyk O. (2019) Fuzzy-multiple approach in choosing time factor for implementation of the innovative project. IDAACS 2019.